

29.12.23

Perspiket gemeente: 5.1.2.e perspiket politie: 5.1.2.e perspiket PaG 5.1.2.e
5.1.2.e

Woordvoering OM Amsterdam omtrent blokkade ringweg A10 op 30 december 2023

- Het blokkeren van een doorgaande snelweg waar 100 km per uur kan worden gereden gaat verder dan burgerlijke ongehoorzaamheid. Een snelweg is onverantwoord als demonstratielocatie.
- Door de snelweg te blokkeren ontstaat gevaar voor de demonstranten zelf, voor medeweggebruikers en voor hulpverleners die van de weg gebruik moeten maken om bijvoorbeeld richting het VUmc te gaan. Het kan levensgevaarlijke situaties opleveren.
- Daarom heeft de Amsterdamse driehoek de demonstranten een alternatieve locatie aangeboden in de nabije omgeving van het voormalige ING-gebouw.
- Nu er desondanks demonstranten gedurende langere tijd de snelweg hebben geblokkeerd, is besloten op te treden. De burgemeester heeft de demonstratie ontbonden en vervolgens heeft de politie diegenen die de snelweg niet hadden verlaten aangehouden. Ze pleegden immers een strafbaar feit. Ze zijn aangehouden op basis van de WOM. Die aanhoudingen zijn rechtvaardig omdat er gevaarlijke situaties dreigden te ontstaan.
- Door de personen aan te houden is de strafbare gedraging gelijk geëindigd. Daarom hebben we hiervoor gekozen.
- Direct na de aanhouding zijn de personen in een bus vervoerd naar een locatie in Amsterdam-Noord. Dit om te voorkomen dat ze direct weer de snelweg op zouden gaan.
- De personen is niet om hun ID gevraagd, ze zijn dus ook niet geregistreerd. Daar liggen verschillende overwegingen aan ten grondslag:
 - Het waren geweldloze demonstranten. Het bleek niet nodig om hen nog verder het strafrechtelijk traject in te trekken. Omdat het geweldloze demonstranten betreft, hebben we de overlast van de aanhouding voor de persoon zelf zo kort mogelijk willen laten duren. Normaal gesproken wordt iemand die is aangehouden overgebracht naar het politiebureau waar registratie plaatsvindt. Dat kost doorgaans enkele uren.
 - Het aanhouden van grote aantallen personen kost de politie veel capaciteit, capaciteit die op dit moment schaars is.
 - Geweldloze demonstranten worden doorgaans door de rechter niet daadwerkelijk beboet, vaak worden dergelijke zaken door de rechtspraak afgedaan met 'schuldig zonder straf' (9A).
- Omdat de personen niet zijn geregistreerd, zullen ze ook niet beboet of vervolgd worden. Het belangrijkste doel van het optreden door de politie was het beëindigen van de strafbare gedraging en daarin is de politie geslaagd.

MOGELIJKE VRAGEN

1. *Waarom en onder wiens gezag zijn de demonstranten aangehouden en naar Amsterdam-Noord verplaatst?*

Dat is gebeurd in overleg met de officier van justitie. Daar is voor gekozen omdat we het strafbare gedrag – de blokkade van de doorgaande snelweg – wilde beëindigen. Dat lukt natuurlijk niet als je de persoon na aanhouding op dezelfde locatie laat, grote kans dat diegene dan opnieuw de snelweg zal blokkeren. De personen is niet om hun ID gevraagd, het waren geweldloze demonstranten, het is niet nodig om hen nog verder het strafrechtelijke traject in te trekken.

2. *Mag iedereen nu straffeloos een snelweg blokkeren?*

Nee, het blokkeren van een snelweg is op zichzelf gevaarlijk en verboden. Het blokkeren van de A10 is ook niet toegestaan onder het recht op demonstratie; de burgemeester heeft demonstraties op die plek verboden. Als mensen in strijd met dat verbod toch de A10 op gaan om actie te voeren, plegen zij een strafbaar feit (overtreding van de Wet openbare manifestaties, kortweg WOM). Dat was zaterdag ook het geval en daarom zijn de actievoerders zaterdag ook aangehouden en weggevoerd.

3. *Moeten ze niet gewoon straf krijgen voor het overtreden van de wet?*

De meeste actievoerders zijn aangehouden enkel voor het overtreden van de Wet openbare manifestaties, zij hebben actie gevoerd op een plek waar de burgemeester dat uitdrukkelijk had verboden. De rechter heeft in eerdere uitspraken bepaald dat als:

- er sprake is van een vreedzame demonstratie;
- er geen sprake is van laakbaar gedrag (denk aan vernieling of geweldpleging);
- de mate van overlast die de demonstratie veroorzaakt beperkt is;

er vaak geen reden is om nog een straf op te leggen als verdachten al zijn aangehouden door de politie. In die gevallen ziet het OM dan ook geen reden voor strafvervolging.

Als de burgemeester een demonstratie op de A10 verbiedt, en actievoerders houden zich niet aan het verbod, moet er worden ingegrepen door de politie. Als andere middelen die de burgemeester ter beschikking staan niet effectief zijn gebleken om de weg weer vrij te maken, kunnen actievoerders op gezag van het Openbaar Ministerie worden aangehouden. We hebben wel gekozen voor een zo efficiënt mogelijke afhandeling van de arrestanten. Zonder extra papierwerk voor de politie, die het al druk genoeg heeft, en zonder honderden strafzaken waarin geen bestraffing meer zal volgen. We weten van eerdere blokkades dat een deel van deze actiegroep bewust stuurt op zo veel mogelijk arrestaties, om daarmee aandacht te vragen voor het doel waarnaar ze streven. Daar is het strafrecht niet voor bedoeld.

4. *Hebben jullie tot dit optreden besloten omdat de rechter een tijdje geleden heeft bepaald dat Halsema de demonstranten van hun vrijheid heeft beroofd toen zij voor het 'bestuurlijk verplaatsen' had gekozen?*

Die beslissing van de rechter heeft meegewogen bij de beslissing. De demonstranten zijn niet 'bestuurlijk verplaatst'. Ze zijn op gezag van het OM aangehouden en in bussen naar een locatie in Amsterdam-Noord gebracht.

5. *Wat zou onder andere omstandigheden het boetebedrag zijn als iemand het artikel 42 van het Reglement Verkeersregels en verkeerstekens overtreedt?*

Artikel 42 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 (RVV1990):

Autosnelweg gebruiken anders dan met een motorvoertuig dat sneller kan/mag dan 60 km per uur. Feitcode R461a. De boete voor R461a (art. 42 RVV) is voor een voetganger 130 euro. Is een Muldergedraging.

6. *Waarom wordt er niet vervolgd voor art. 162 Sr (opzettelijk gevaar veroorzaken op de weg)?*

Er was geen sprake van gevaar, omdat er geen auto's meer reden op de snelweg toen de demonstranten de snelweg opgingen.